

ИНТЕГРАЦИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ И ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ФУНКЦИЙ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ КОНКУРЕНТНОГО ПРЕИМУЩЕСТВА ПРЕДПРИЯТИЙ КУРОРТНОГО ХОЗЯЙСТВА

Из схемы, приведенной на рис. 2 следует, что функция маркетинга заключается в информировании клиентов о том, что обязывается выполнить курортное предприятие, а, следовательно, и отвечает за формирование ожиданий клиента относительно результатов обслуживания. Производственный процесс, в данном случае, направлен на выполнение обязательств и отвечает за оценку услуг клиентами. Петля обратной связи показывает, что, если результаты неудовлетворительны либо не приводят к обеспечению конкурентного преимущества, управленческий персонал сервисной фирмы может изменить либо маркетинговую стратегию, либо сам производственный процесс (систему предоставления услуги). Также схема отображает необходимость мониторинга за процессом предоставления услуги и управления им, корректировки его для смягчения и устранения негативной реакции прежде, чем клиент покинет систему.

Мониторинг за ходом процесса предоставления услуги и управление им основан на обычных управленческих операциях: перераспределение обязанностей служащих так, чтобы они могли реагировать на кратковременные изменения спроса и обеспечение обратной связи служащих и клиентов для своевременного реагирования на оценку обслуживания клиентами. Корректировка процесса предоставления услуг предполагает специальную подготовку служащих, работающих непосредственно с клиентами, и эффективную и оперативную реакции на такие возможные проблемы, как пропажа багажа, некачественное приготовление блюд и т.п.

Категория удовлетворения курортной услугой имеет два аспекта: психологический и функциональный. Психологический аспект удовлетворения обеспечивается предложением индивидуального обслуживания и разнообразия форм и методов лечения, также предусматривает развитие индустрии гостеприимства и создание жизненных условий, приближенных к уровню курортных отелей, высокое качество предлагаемых блюд и обслуживания в курортных столовых, чуткость, вежливость обслуживающего персонала. Функциональное удовлетворение отдыхающего зависит от профиля санаторно-курортного учреждения и обеспечивается путем интенсивного лечения, широкого предложения медикаментов и медицинских препаратов, организацией массового питания и созданием благоприятных жизненных условий.

Из выше изложенного можно сделать вывод, что только на основе современного видения подходов к организации курортного хозяйства можно сформулировать, внедрить и выполнить планы и стратегии, обеспечив тем самым не только выживаемость здравниц, но и их дальнейшее развитие. Современные требования, предъявляемые рыночными условиями, предполагают дальнейшую модернизацию курортных предприятий на основе совершенствования ее организационно-качественных параметров, что приведет к повышению экономической эффективности деятельности курортных предприятий.

Источники и литература

1. Кучеренко Е. Формирование конкурентных преимуществ в области качественного обслуживания // Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2006. – С.60–64.
2. Черкасова И. Роль маркетинга в формировании инфраструктуры туристической индустрии // Маркетинг. – №1(92). – 2007. – С.55–62.
3. Квартальнов В.А. Туризм: учебник. – 2-е изд., перераб. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 336с.
4. Закон Украины «О курортах» //Ведомости Верховной Рады. –2000. – № 50. – Ст. 435.
5. Ричард Б. Чейз, Николас Дж. Эквилайн, Роберт Ф. Якобс Производственный и операционный менеджмент 8-е изд.: пер. с англ. –М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 704с.

Срібний В.І.

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА РІВНІ ОКРЕМОГО РЕГІОНУ АР КРИМ

І. Вступ. Сучасне соціально-економічне становище України характеризується зниженням обсягів виробництва; збитковістю більшості стратегічно важливих підприємств; глибокою структурною деформацією вітчизняного виробництва; сировинною спрямованістю експорту; великою імпоротною залежністю економіки від постачання енергоносіїв; значним зменшенням національного багатства; великими темпами зростання боргової залежності держави; посиленням диференціації соціально-економічного розвитку регіонів; критично низькою народжуваністю та надмірно високою смертністю; зростанням демографічного навантаження на населення працездатного віку; падінням рівня життя; низьким рівнем оплати праці, збільшенням рівня бідності; великим рівнем безробіття; великим рівнем тінізації економіки; зростанням соціальної напруженості в суспільстві.

Окрім автори (зокрема, [1, с.10–11]) пропонують при визначенні показників безпеки враховувати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на дотримання їх прийнятного рівня. До зовнішніх належать геополітичні і зовнішньоекономічні процеси, які здійснюють вплив на функціонування державної і регіональної економік, що може проявлятися через посилення інвестиційного і фінансового пресингу на окремі регіони.

Шлемко В.Т. та Бінько І.Ф. [2] пропонують виділити індикатори, які відображають фактичний стан економічного розвитку держави та дають чітке уявлення про перебіг трансформаційних процесів, хоча серед наведеного переліку окремі показники потребують переосмислення стосовно доцільності їх введення до системи індикаторів економічної безпеки.

В.М.Гєєць [3] висунув пропозицію диференціювати індикатори за об'єктами економічної безпеки, серед яких фінансовий стан підприємств, збалансованість макроекономічних пропорцій, грошово-кредитна система, технологічний рівень виробництва, матеріальні ресурси, зайнятість та ринок праці, ринкова інфраструктура, інституційні перетворення, зовнішня торгівля, зовнішні інвестиції, розвиток науки і техніки.

Срмошенка М.М. [4] пропонує критерії, що характеризують економічну сферу, визначати по її складових (секторах), кожний з яких включає критерії та порогові значення індикаторів. Олейников Е.А. [5] запропонував розширену диференціацію індикаторів економічної безпеки на основі системи ознак, до яких віднесено рівень об'єкту економічної безпеки, ступінь значимості показників, період дії загроз, їх прогнозування, напрям впливу на економіку та склад загроз. Необхідно підкреслити, що найвища ступінь безпеки досягається при умові, що весь комплекс показників знаходиться в діапазоні припустимих меж своїх порогових значень, а порогові значення одного показника досягаються не в збиток іншим [6, с.73].

II. Постановка завдання. *Основною метою статті є розгляд основних соціально-економічні показників АР Крим, та здійснення оцінки економічної безпеки на рівні окремого регіону АР Крим.*

III. Результати. Забезпечення економічної безпеки регіону можна розглядати як процес затвердження різних ущербів від прояву несприятливих чинників по всіх напрямках його виробничої і фінансової діяльності. Негативні дії можуть надавати як внутрішні, так і зовнішні чинники.

Внутрішні чинники економічної безпеки регіону визначають загальні показники економічного розвитку: характеристики території і природних ресурсів, демографічної ситуації; структура відносин власності, галузей матеріального виробництва і всієї економіки, інфраструктура ринку; характеристика сфери послуг, регіональні аспекти соціально економічного розвитку, фінанси, кредит, грошовий обіг; політика ціноутворення; внутрішній державний борг; основні показники ринку праці; рівень розвитку науки і техніки; стан і проблеми структури управління народним господарством; соціальні потреби населення; екологічна обстановка; внутрішня соціально-економічна політика держави, яка включає політичну організацію суспільства, взаємодію і співвідношення сил гілок влади.

Зовнішні чинники: зовнішньоекономічні відносини, що включають обсяг і структуру зовнішньої торгівлі, частку експорту і імпорту у валовому регіональному продукті; товарна диверсифікація і географічна спрямованість експорту і імпорту; структура зовнішньоторговельних тарифів; конкурентоспроможність вітчизняних товарів на міжнародних ринках; зовнішньоторговельна інфраструктура; обсяг і структура іноземних капіталовкладень усередині регіону; отримання економічної і технологічної допомоги ззовні; зовнішньоекономічна заборгованість.

Одним з важливих оцінних показників економічної безпеки є валовий регіональний продукт (ВРП), що характеризує рівень економічного розвитку і результати економічної діяльності всіх господарюючих суб'єктів. Він розраховується як сума валових доданих вартостей всіх галузей економіки, що створюють основу для функціонування економіки в режимі розширеного відтворення, формування грошових доходів домашніх господарств і валового накопичення основного капіталу, державних витрат на розвиток медицини, освіти, культури, ЖКХ і інших життєво важливих галузей і сфер діяльності. За даними статистики, до 93% ВРП використовується в цілому на валове накопичення і кінцеве споживання.

Для підтримки стабільних темпів промислового зростання потрібен приріст інвестицій в розвиток виробництва, відновлення виробничого капіталу, оновлення його на новій технічній і технологічній базі. Проте є чинники, що стримують розвиток інвестиційних процесів: високе податкове навантаження на підприємства, необхідність погашення значної бюджетної заборгованості, низький платоспроможний попит підприємств і населення, високі економічні ризики, вивіз капіталу за межі регіону, залежність від зовнішньоекономічної кон'юнктури і курсу долара США.

Інвестиційна безпека передбачає такий рівень інвестування, який забезпечує розширене відтворення, реструктуризацію та технологічне переозброєння економіки. Загальні інвестиції в реальний сектор економіки складають внутрішні капітальні вкладення та прямі іноземні інвестиції.

Щоб відбулося якісне зрушення в промислово-виробничій базі, оновлення виробничого капіталу і запуск потужностей на сучасній технічній основі, необхідний значно більший обсяг інвестицій, ніж той, що існує на сьогоднішній день. На сьогодні в промисловості внутрішні можливості для інвестування дуже обмежені. Підприємства практично не мають в своєму розпорядженні власних ресурсів, їх фінансовий стан залишається складним.

Для забезпечення економічної безпеки потрібні зміни в промисловості, зростання ефективності виробництва і конкурентоспроможності продукції на основі вдосконалення структури виробництва і підвищення частки оброблювальних галузей, впровадження високотехнологічних і інноваційних виробництв, вдосконалення менеджменту. Подолання технологічного відставання приведе до зниження нестійкості і уразливості регіону по відношенню до внутрішніх і зовнішніх загроз. Це дозволить підвищити інвестиційну привабливість та розширити коло інвесторів і обсяг інвестицій.

Інноваційній безпеці загрожує недостатній рівень фінансування науково-технічних робіт, що викликає похідні явища: відтік висококваліфікованих фахівців, недостатній розвиток інфраструктури науково-технічної діяльності, повільне оновлення продукції.

Серед показників забезпечення економічної безпеки варто виділити: покриття імпорту експортом, експортна залежність, імпортна залежність.

Значення показників внутрішніх і зовнішніх боргів держави відображають обсяги непогашених на конкретну дату запозичень, здійснених державою відповідно на внутрішніх і зовнішніх ринках позичань. Дефіцит регіонального бюджету є перевищенням обсягів доходів бюджету над обсягами його видатків. Рівень дефіциту бюджету на кожний конкретний рік визначається як відношення у відсотках його обсягу до

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА РІВНІ ОКРЕМОГО РЕГІОНУ АР КРИМ

обсягу річного ВРП. Рівень монетизації економіки визначається у відсотках як відношення обсягу грошової маси до річного обсягу ВРП. Фактично цей показник відбиває рівень забезпечення економіки грошовими ресурсами (Таблиця 1).

Таблиця 1. Основні соціально-економічні показники АР Крим

Показники	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1. Макроекономічні						
ВРП, млн.грн.	5492	6033	7309	9901	12848	19220
ВРП в розрахунку на одну особу, грн.	2691	2979	3633	4951	6460	8344
Грошова маса, млн.грн.	881,3	1198,7	2079,9	2285,3	3417,2	5034,7
Експорт, млн.дол.	293,6	331,7	449,0	428,1	502,1	555,1
Імпорт, млн.дол.	131,0	128,4	159,2	161,5	177,8	239,1
Доходи регіонального бюджету, млн.грн.	1122,6	1227,7	1639,1	2146,1	2558,8	3408,5
Видатки регіонального бюджету, млн.грн.	1132,9	1234,3	1599	2119,8	2502,9	3462,1
Дефіцит регіонального бюджету, млн.грн.	10,3	6,7	40,1	26,4	55,9	53,6
Зовнішні запозичення для покриття дефіциту бюджету, млн.грн.	5,2	3,9	28,7	10,6	22,3	18,8
Обсяг податкових надходжень до регіонального бюджету, млн.грн.	954,9	769,3	782	726,4	925,1	1175
2. Економічні						
Інвестиції в основний капітал, млн.грн.	1208	1482,8	1913,2	2739,8	3374,6	4683,9
Продукція промисловості, млн.грн.	3748,4	3681,8	4276,8	5973,2	7398,4	8166,4
Продукція обробної промисловості, млн.грн.	220,7	204	192,1	333,1	397,3	641,7
Рівень інноваційної активності підприємств у загальному випуску, %	11,6	21,2	9,5	12,3	14,5	7,9
Видатки на наукові дослідження, млн.грн.	34,7	41,1	53	70,3	87,4	104
Кількість населення, тис.чол.	2024	2009,7	1996,4	1985,5	1975,1	1968,4
Кількість народжених на 1 тис. чол.	7,4	8,0	8,7	9,0	9,0	10,1
Кількість померлих на 1 тис. чол.	14,1	14,7	15,2	15,1	15,7	15,4
Тривалість життя населення, років	69	70	70	71	71	72
Кількість економічно активного населення, тис.чол.	975,5	1015,7	989,9	966,4	958,7	957,2
Кількість зареєстрованих безробітних, тис.чол.	27,8	42,1	41,1	40,8	35,5	28,7
Доходи населення, млн.грн.	5388	6558	8135	10022	13883	17437
Відношення доходів 10% найбільш заможних до 10% найменш забезпечених, разів	6,6	5,4	5,1	5,4	5,1	7
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	301	358	433	543	730	952
Мінімальна заробітна плата працівників, грн.	118	165	205	237	332	400
Частка населення нижче за прожитковий мінімум, %	25	27	20	15	13	10

Необхідною умовою економічної безпеки є забезпечення соціальних стандартів і підвищення рівня і якості життя людей. Показниками, що узагальнюють рівень та якість життя населення, є зростання реальних грошових доходів населення, очікувана тривалість при народженні, міра задоволення матеріальних потреб (Таблиця 2).

Таблиця 2. Характеристика порогових індикаторів економічної безпеки

Індикатори	Порогові значення у світовій практиці	Розраховані значення					
		2001	2002	2003	2004	2005	2006
1. Падіння обсягів ВРП відносно базового періоду, %	не більш 30–40%		-0,09	-0,25	-0,45	-0,57	-0,71
2. Падіння обсягів виробництва відносно базового періоду, %	не більш 50%		0,02	-0,12	-0,37	-0,49	-0,54
3. Грошова маса, % до ВРП	50% ВРП	16,0	19,9	28,5	23,1	26,6	26,2
4. Дефіцит регіонального бюджету, % до ВРП	4–5% ВРП	0,19	0,11	0,55	0,27	0,44	0,28
5. Частка зовнішніх запозичень у покритті дефіциту регіонального бюджету, %	30%	50,5	58,2	71,6	40,2	39,9	35,1
6. Частка податкових надходжень у регіональному бюджеті, %	25%	85,1	62,7	47,7	33,8	36,2	34,5
7. Рівень тінізації економіки, % від ВРП	30% ВРП	70	65	48	45	35	33
8. ВРП на душу населення від рівня країн “великої сімки”, %	50%	27	31	33	37	40	49
9. Обсяг інвестицій в основний капітал, % до ВРП	25% ВРП	22,0	24,6	26,2	27,7	26,3	24,4
10. Частка в промисловому виробництві	70%	5,9	5,5	4,5	5,6	5,4	7,9

ві обробної промисловості, %							
11.Рівень інноваційної активності підприємств у загальному випуску, %	6%	11,6	21,2	9,5	12,3	14,5	7,9
12.Видатки на наукові дослідження, % до ВРП	2% ВРП	0,63	0,68	0,73	0,71	0,68	0,54
13.Падіння обсягів ВРП на душу населення відносно базового періоду, %	не більш ніж на 30–40%		–9,7	–25,9	–45,6	–58,3	–67,7
14.Рівень безробіття, % до економічно активного населення	7%	2,8	4,1	4,2	4,2	3,7	3,0
15.Кількість народжених на 1 тис. чол.	14,4	7,4	8,0	8,7	9,0	9,0	10,1
15.Кількість померлих на 1 тис. чол.	11,6	14,1	14,7	15,2	15,1	15,7	15,4
16.Частка населення нижче за прожитковий мінімум, % до загальної чисельності	7%	25	27	20	15	13	10
17.Співвідношення рівня мінімальної та середньої заробітної плати, %	60%	39,2	46,1	47,3	43,6	45,5	42,0
18.Відношення доходів 10% найбільш заможних до 10% найменш з абезпечених, разів	10	6,6	5,4	5,1	5,4	5,1	7
19.Тривалість життя населення, років	70	69	70	70	71	71	72

Найважливішими макроекономічними і соціальними індикаторами на рівні регіону є: 1) динаміка ВРП, показники обсягів, темпів і структури промислового виробництва, інвестицій, частки експорту у виробництві; 2) стан природно–ресурсного, виробничого і науково–технічного потенціалу регіону; 3) здатність господарського механізму адаптуватися до зміни внутрішніх і зовнішніх чинників (темпи інфляції, дефіцит бюджету, зовнішньоекономічна кон'юнктура, заборгованість, заощадження населення); 4) якість життя населення (ВРП на душу населення), рівень безробіття і соціально–демографічна диференціація доходів, середня тривалість життя.

IV. Висновки. В АР Крим є ряд чинників, що чинять загрозу його економічній безпеці: галузева структура промисловості, висока залежність бюджету від інвестицій, несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, невисокий рівень інноваційної діяльності, низький рівень життя населення регіону в порівнянні із західноєвропейськими стандартами, майнова диференціація і бідність значної частини населення, безробіття, низька тривалість життя, природний спад населення та ін.

Джерела та література

1. Кормишкин Е.Д. Экономическая безопасность региона : Учебное пособие. – Саранск : Издательство Мордовского университета, 2001. – 136 с.
2. Шлемко В.Т., Бінько І.Ф. Економічна безпека України : сутність і напрями забезпечення. – К.: НІСД, 1997. – 144 с.
3. Концепція економічної безпеки України / Ін-т економічного прогнозування, кер. проекту Геєць В.М. – К.: Логос, 1999. – 56 с.
4. Єрмошенко М.М. Національні економічні інтереси : реалізація і захист // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – № 1–2. – С. 18 – 24.
5. Основы экономической безопасности / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: Бизнес–синтез, 1997. – 288 с.
6. Борисевич В.И., Гейзлер П.С., Фатеев В.С. и др. Экономика региона. – М.: БГЭУ, 2002. – 432 с.

Таймазова Э.А.

ФАКТОРНЫЙ АНАЛИЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ОРОШАЕМОГО ЗЕМЛЕДЕЛИЯ

Постановка проблеми. Важнейшим средством изучения экономики сельскохозяйственного предприятия является анализ его хозяйственной и финансовой деятельности. Для проведения такого анализа производятся отбор и систематизация по определенной программе учетных и отчетных данных, характеризующих различные стороны деятельности хозяйства.

Систематизация учетных или отчетных данных по определенному направлению дает возможность установить уровень производства сельскохозяйственной продукции, уровень производительности труда, себестоимости продукции и ряд других факторов, которые влияют на сельскохозяйственное производство. Одновременно при анализе выясняются причины, мешающие развитию хозяйства, замедляющие или тормозящие на том или ином участке деятельности. Вскрываются неиспользованные резервы и возможности для дальнейшего развития сельскохозяйственного производства.

Способствуя выявлению положительных и отрицательных факторов при выполнении показателей плана, анализ является важным средством воздействия по улучшению деятельности тех или иных отраслей и в целом хозяйственно–финансовой деятельности сельскохозяйственного предприятия.